

Så möter lantbrukarna 2023

Resultat av enkätundersökning
bland Sveriges lantbruksföretagare

Landja Marknadsanalys på uppdrag av Landshypotek Bank

Lantbrukarna effektiviserar och vill satsa på solenergi

Sveriges lantbrukare vilar inte på balarna när det gäller att möta det högre kostnadsläget. De genomför effektiviseringar och planerar satsningar på solenergi. Det visar en enkät som Landshypotek låtit göra bland lantbruksföretagare.

Trots höga kostnader och ett världsekoniskt läge präglat av stor oro blev 2022 ändå ett generellt bra år för Sveriges lantbrukare. På många håll runtom i landet var skörden god, och högre avsalupriser lindrade konsekvenserna av de höga kostnaderna på viktiga insatsvaror.

Samtidigt som det är en turbulent tid med ökade risker är många lantbrukare skickliga på att handskas med osäkerhet och ta vara på möjligheter. Det såg vi bland annat i höstens Lantbrukspanel som visade att lantbrukare jobbar med en bredd av strategier för att hantera risker.

Så, hur laddar Sveriges lantbrukare för att möta det nya året, 2023? Effektiviseringar och solceller hamnar högt upp på "att göra"-listan. Det märks tydligt i svaren på den enkät, vars resultat vi presenterar i den här rapporten. Svaren på enkäten bekräftar också att det höga kostnadsläget fortsätter att vara ett stort orosmoln.

Lantbrukare jobbar ständigt med att försöka hitta mer effektiva sätt att göra saker på. Det kan vara olika mer eller mindre lättfixade åtgärder för att vinna tid och ta mindre resurser i anspråk. I rådande ekonomiska läge får effektiviseringar bra effekt och ger mer tillbaka. Ju högre priser på insatsvaror och avsalu desto mer tjänar du på åtgärder som förbättrar din effektivitet och produktivitet.

Stefan Malmström

Affärschef för jord- och skogsfinansiering på Landshypotek Bank

Resultatet i korthet

1. Effektiviseringar – den vanligaste åtgärden bland svenska lantbrukare för att minska kostnaderna

Den vanligaste typen av åtgärder för att minska sina kostnader inför nästa odlingssäsong är effektiviseringar. Var fjärde lantbrukare (26%) svarar att de redan gjort effektiviseringar. Var femte lantbrukare (19%) svarar att de tänker vidta effektiviseringar för att minska kostnader.

2. Vill skörda solenergi

Solenergi är den i särklass mest populära formen av förnybar energi. Drygt var tredje lantbrukare (36%) som svarar att de planerar att investera i förnybar energi det närmaste året väljer att göra det i el från sol. Bland enkätsvaren finns inget energislag som är ens i närheten av en så hög siffra.

3. Höga priser på insatsvaror fortsätter att oroa

Hösten 2022 är två av tre lantbrukare (66%) mest oroad för de ökande priserna på insatsvaror. Var fjärde är oroad för att staten minskar deras ägande- och nyttjanderätt.

Om undersökningen

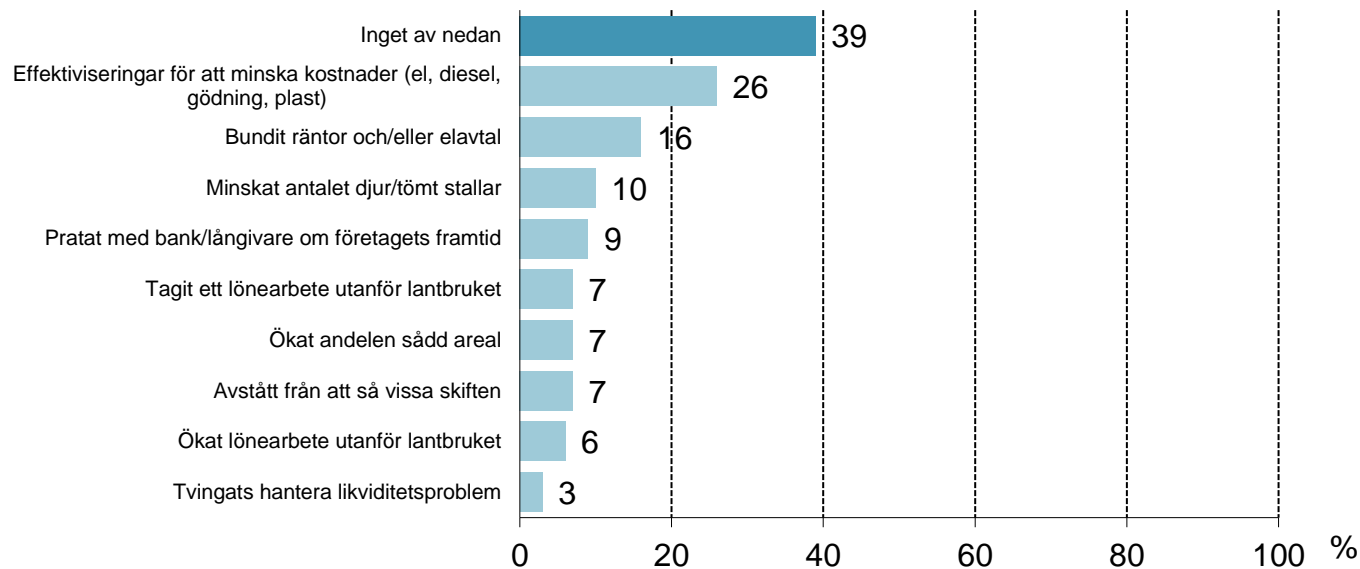
- Mätningen Sveriges Lantbruk är representativ för alla svenska lantbruksföretagare med över 10 hektar åker hösten 2022. Svar från 688 företagare ingår i redovisningen.
- Undersökningen har genomförts under av Landja Marknadsanalys/NUI på uppdrag av Landshypotek Bank. Intervjuperiod: 28 september – 16 november 2022.

Den vanligaste åtgärden redan vidtagen inför nästa odlingsäsong, är att var fjärde lantbrukare gjort effektiviseringar för att minska kostnader. Sedan följer att binda räntor och elavtal, vilket var sjätte gjort.

Fråga: Inför vintern och nästa växtodlingsäsong, vilket av följande har du redan gjort?

Bas: Samtliga 688 st

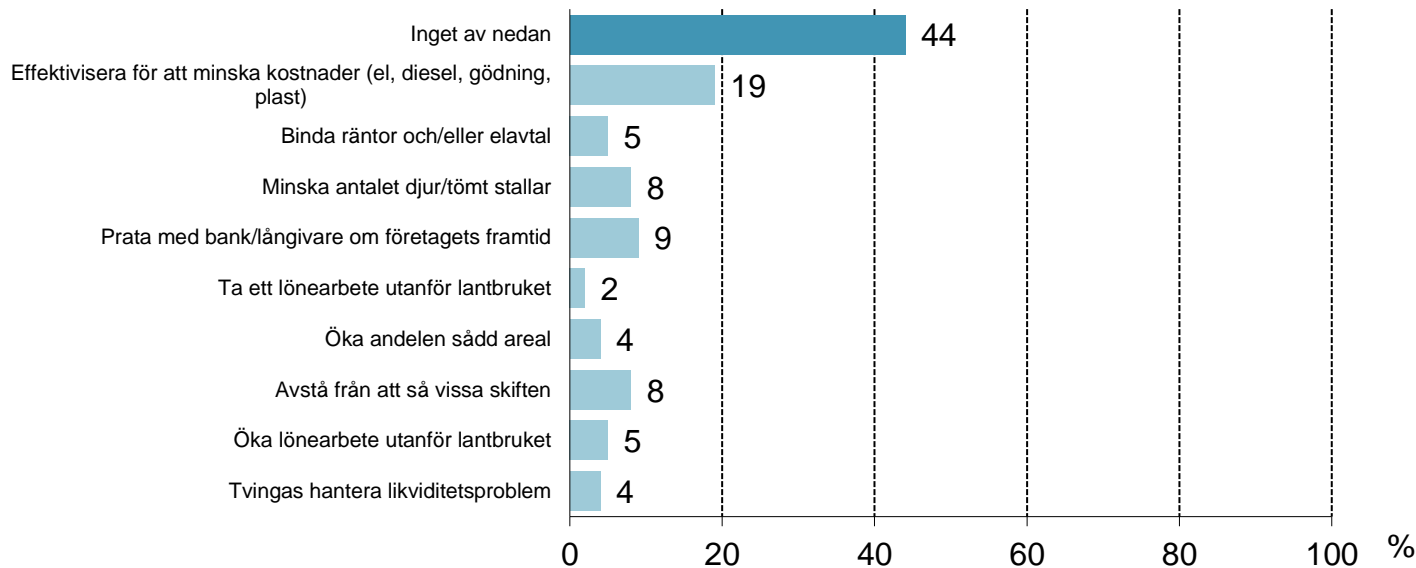

Den vanligaste åtgärden, som var femte lantbrukare tänker vidta, är effektiviseringar för att minska kostnaderna. Sedan följer att prata med långgivare, minskningar av växtodling och animalieproduktion, vilket var tionde planerar.

Fråga: Inför vintern och nästa växtodlingssäsong, vilket av följande planerar du att göra inom de närmaste 6 månaderna?

Bas: Samtliga 688 st

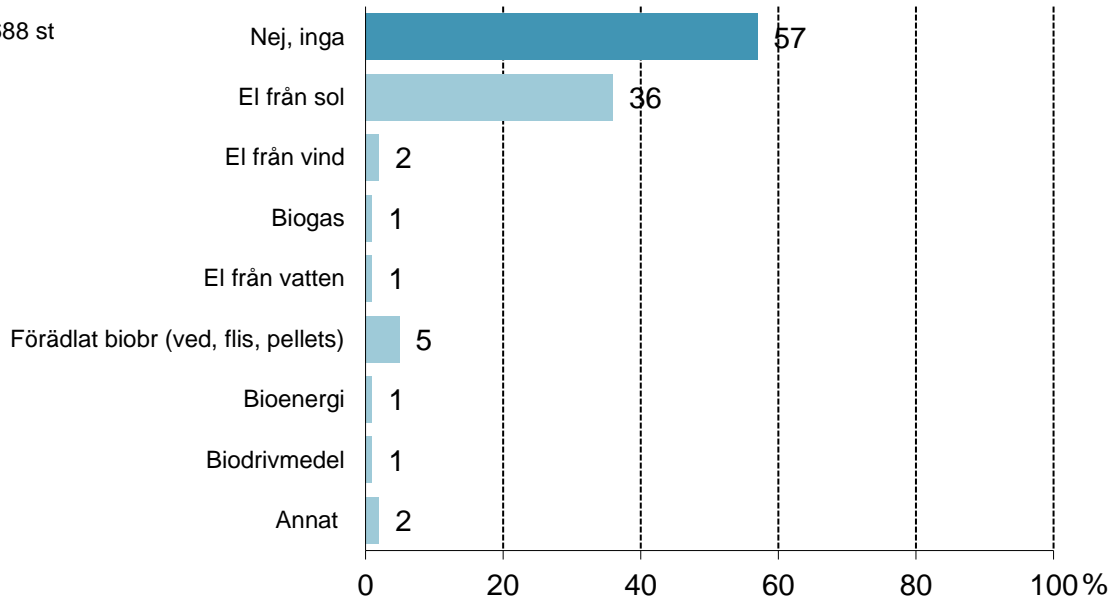

Absolut vanligaste investeringen i förnybar energi det närmaste året är el från sol som var tredje lantbrukare planerar. 6 av 10 planerar inga investeringar i förnybar energi under perioden.

Fråga: Planerar du att investera i förnybar energi det närmaste året?

Bas: Samtliga 688 st

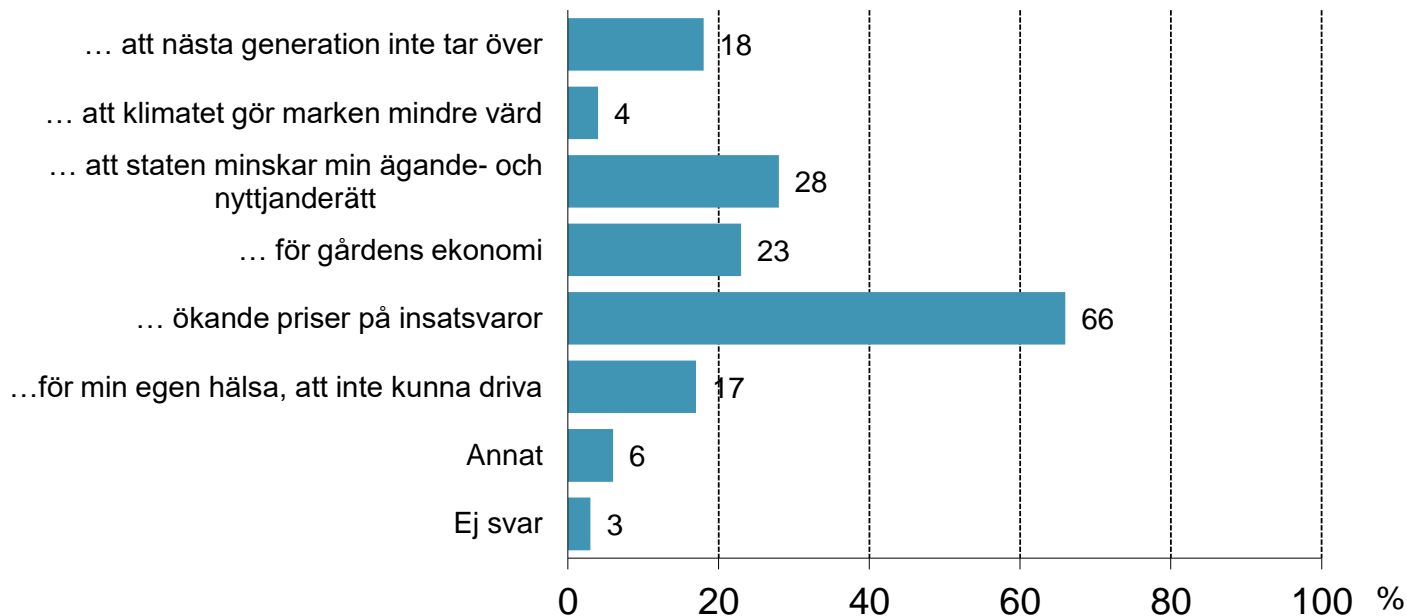
Inga investeringar alls i förnybart är vanligare bland de med under 20 ha åker (66%). El från sol är vanligare bland de med över 50 ha åker (43%), de med över 50 ha skog (41%), större djurhållare (49%) samt boende i Götalands södra skogsbygder (Gss) (50%). El från vind är också vanligare i Gss (9%) medan biogas (4%) och el från vatten (3%) är vanligast i Norrland.

Förädlad biobränsle är vanligare hos de med över 50 ha åker (8%) och biodrivmedel är vanligast i Svealands skogsbygder (4%). Under "Annat" nämns ofta olika sätt att värma bostaden.

Hösten 2022 är två av tre lantbrukare mest oroad för de ökande priserna på insatsvaror. Var fjärde är oroad för att staten minskar deras ägande- och nyttjanderätt.

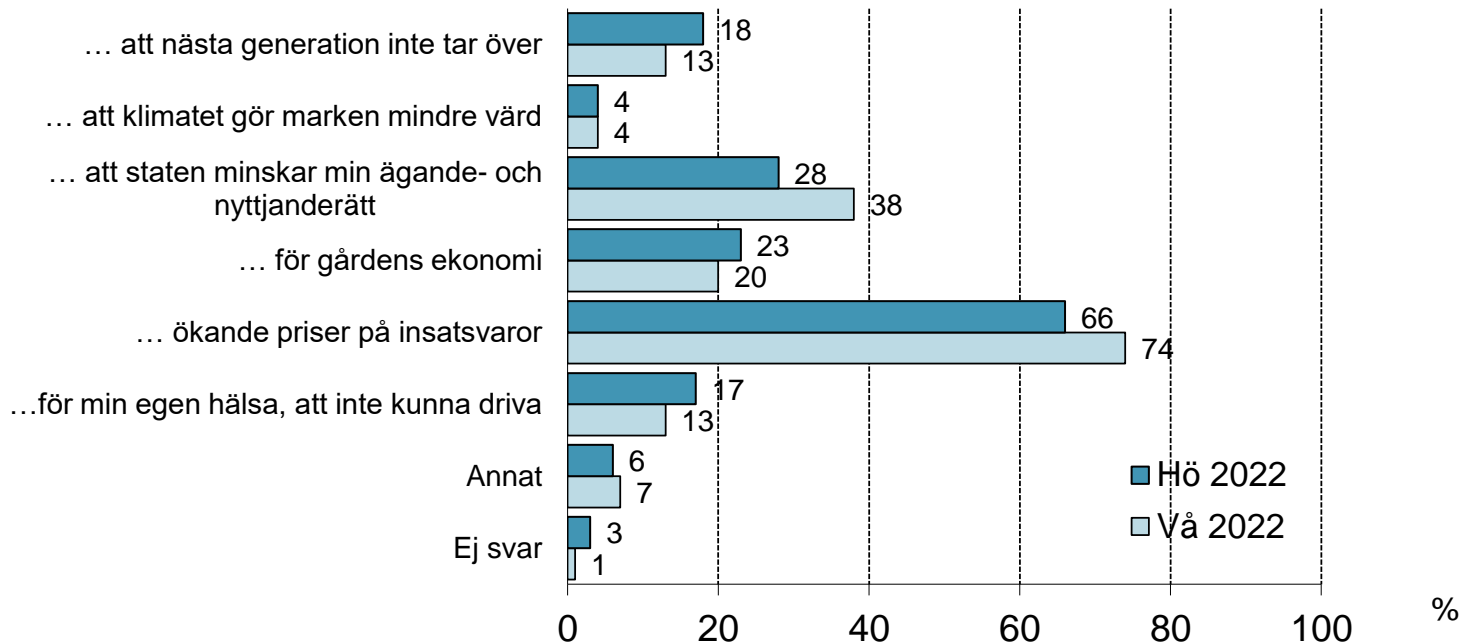
Fråga: Vilket av nedanstående är mest oroande för dig och ditt företag?
MAX TVÅ KRYSS
Bas: Samtliga 688 st

Sedan våren 2022 har oron för priser på insatsvaror och inskränkt äganderätt minskat. Oron för gårdens ekonomi är dock oförändrad. Oron för generationsskifte och den egna hälsan har ökat. Den inbördes rangordningen är oförändrad.

Fråga: Vilket av nedanstående är mest oroande för dig och ditt företag?
MAX TVÅ KRYSS
Bas: Samtliga

Teknisk Information: Allmänt

- Sveriges Lantbruk är en postal enkät som gått ut till 1 000 bönder varje vår och höst sedan 1973.
- Undersökningen går till personer som driver lantbruksfastigheter med mer än 10 hektar åker.
- För mer information se den tekniska beskrivningen.

Teknisk Information: Svarsfrekvens

TEKNISK BILAGA

Bortfallsredovisning – hösten 2022

Bruttourval (antal utsända)	1 500
Utgått ur populationen:	
- Lantbruket nedlagt, sålt, utarrenderat	186
- Lantbrukaren avliden, svårt sjuk osv	29
Nettourval (antal som tillhör populationen)	1285
- Bortfall (vägrare, ej inkommit formulär mm)	334
Godkända formulär	688
Svarsfrekvens (godkända formulär/nettourval)	54%